

II Всеукраїнська інтернет (онлайн) конференція для студентів, аспірантів та молодих вчених МДУ «Науково-прикладні аспекти сучасної психології в ситуації соціальних змін», 2019; с.12-15

Вагабова А.О.
Маріупольський державний університет
м. Маріуполь

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ПЕРЕЖИВАННЯ ЛЮБОВІ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

На сучасному етапі розвитку психологічної науки існує велика кількість досліджень різних феноменів людської психіки, які певним чином впливають на життєдіяльність особистості. Не дивлячись на цілий спектр різноманітності психічних явищ одним з основних соціально-психологічних феноменів в професійній діяльності практичного психолога є любов.

Почуття любові завжди викликало дослідницький інтерес в різних сферах науки. Багатогранне переживання досить часто намагалися розглядати в філософських та релігійних концепціях. У психології аналіз особливостей переживання любові має неоднозначний характер, що є наслідком різних методологічних позицій дослідників.

Дослідження переживання любові зазнає певних змін, в зв'язку з трансформацією соціального простору. Якщо раніше феномен любові розглядали в контексті духовного, любовного почуття, за якого можливе повне злиття двох «Я» партнерів в одне ціле, що супроводжується цілим спектром переживань, або суто з біологічного боку, то сьогодні любов частіше вивчають в контексті енергетичного ресурсу, який впливає на розвиток особистості.

Р. Мей підкреслює, що любов містить у собі колосальну психологічну енергію. І це є наймогутнішою силою для трансформації особистості й розвитку себе як цілості [3, с.124].

Ю.В. Вiнтюк, аналізуючи динаміку переживання любові, розглядає залежність між переходом любові на новий рівень функціонування та відповідними змінами в розвитку особистості [1, с.618].

С.Д. Максименко розглядає любов як опредмечену нужду, яка будучи реальною силою, створює особистість й визначає її існування [2, с.70].

На наш погляд, для того, щоб особистість зазнавала позитивні зміни на власному життєвому шляху, недостатньо просто мати емоційно-чуттєвий досвід переживання любові, необхідно розвивати рефлексивну здатність до усвідомлення особливостей цього почуття. Тому, ми вважаємо, що саме інтегрованість емоційно-чуттєвого та усвідомлено-смыслового компонентів є смыслоутворювальними факторами переживання любові. Таке розуміння є продуктом отриманих нами емпіричних результатів.

За результатами нашого дослідження ми виявили смыслові системи переживання любові через їх відображення в індивідуальному світогляді особистості. Для цього ми визначали співвідношення між смысловою та емоційно-чуттєвою сферою почуття любові, за допомогою методики граничних смислів (Д.О. Леонтьєв), проєктивного малюнка із текстовою метафорою на тему «Для мене любов – це», та методики «Рівень співвідношення «цінності» та «доступності» в різних життєвих сферах» (О.Б. Фанталова).

Отримані результати свідчать, що загальнолюдська цінність «Любов» різниться за пріоритетною черговістю за критерієм «Цінності» та критерієм «Доступності». Наявність розриву між цими критеріями каже про стан внутрішнього конфлікту.

Ми дійшли висновку, що відсутність доступності почуття любові пов'язано з розбіжністю змістовного компонента любові з емоційно-чуттєвим компонентом переживання. Ми отримали три категорії особистостей, у яких цінність любові перевищує доступність. Вони мають такі особливості:

1. «Можу любити тільки так», але «Хочу любити по-іншому»;
2. «Знаю як треба любити», але «Мрію любити інакше»;
3. «Не маю любові» і «Не знаю навіщо любов».

Внутрішньособистісний конфлікт, в цьому випадку, вказує на ступінь розбіжності між тим, «що є», і тим, «що має бути», між «хочу» та «маю», а також між «хочу» та «можу».

За результатами нашого дослідження, ми визначили, що суб'єкт неспроможний в повній мірі відчувати й розуміти власні переживання, якщо переважає один із проявів особистості (емоційно-почуттєвий або раціональний).

У зв'язку з цим ми розробили тренінгову програму щодо розширення уявлення про смислове значення переживання любові, зміни особистісного ставлення до себе, позитивного сприйняття своїх особливостей та якостей, розширення емоційно-чуттєвої сфери особистості, можливостей прояву емоцій та почуттів, усвідомлення ресурсів переживання почуття любові.

Одним із головних результатів тренінгу є формування можливості розглядати переживання любові через її ресурсне значення, що в свою чергу сприяє особистісному розвитку суб'єкта.

Література:

1. Вінтюк Ю.В. Психологічні особливості прояву феномену любові: формування передумов дослідження / Ю.В. Вінтюк // Молодий вчений. – 2018. – № 10 (62). – с. 616-621.
2. Максименко С.Д. Генеза існування особистості. - К.: Вид-во ООО «КММ», 2006. – с. 69-87.
3. Мей Р. Становлення екзистенційної психології / Р. Мей– К.: Пульсари, 2001. – с.124.